

Günlerin Köpüğü 1001

İsmail KARAKURT

Yeşil Bayır, 9 Şubat 1987 Üsküdar

Hakkı Büyükbaş, bugün bana birkaç tane baba kitap hediye etti.

“Bunları hemen okumalısın.” dedi bir de.

Hangisinden başlasam diye içimden geçiyordum ki gözüme Alman şair Rainer Maria Rilke'nin *Genç Bir Şaire Mektupları* takıldı. Hakkı, “Mademki şiir yazıyorsun, bence okumaya bu kitaptan başla!” dedi.

Remzi Kitabevinin cep boy kitaplarından. Biraz eski bir kitap. Elimde parçalanmadan okumalıyım. Bu kitabın dışında Mallarmé'den *Şiir Üzerine Düşünceler*, L. Dugas'tan *Edebiyat ve Sanatta Sıkılganlar*, İsmet Bozdağ'ın hazırladığı *Kemal Tahir'in Sohbetleri...* Güzel kitaplar.

Rilke, *Genç Bir Şaire Mektupları*'nda bakın ne diyor:

“İçinize dönün. Size ‹yaz› diyen nedeni araştırın. Kökleri, yüreğinizin derinliklerinde dal budak salıyor mu, buna bakın. Yazmazsanız yasak edilince, yaşayamayacak mısınız? Bunu söyleyin. En çok da, gecenizin en sessiz bir anında, ‹yazmalı mıyım› diye kendi kendinize sorun. Buna içinizin derinliklerinden bir karşılık çıkarmaya bakın. Eğer bu karşılık ‹evet› diyorsa, bu ağırbaşlı soruya, bütün gücünüzle sadece ‹yazmalıyım› diyebiliyorsanız, o zaman yaşamınızı bu ihtiyacınıza göre kurun.”

Kitap Kurdu, Yâ Kebikeç!, 27 Haziran 2012 Turgutlu

Yâ Kebikeç!

Sözlükte: 1. Kitapları yiyerek zarar veren bir böcek, kitap kurdu. 2. Çok kitap okuyan kimse, kitap âşığı, kitap düşkünü, bibliyoman.

Yâ Kebikeç!

Yüzyıllarca el yazması eseri el yazısıyla kopya eden kimseler tarafından kullanılmış efsane bir koruyucudur. Uygulamada, Doğu mitolojisinden bize de geçen bir inanışa göre el yazmaların olduğu yüzyıllarda Mushafların ve başkaca manen/ ilmen değerli kitapların ilk sayfasına zehirli bir mürekkeple bu tılsımlı ibare yazılmış. Çünkü bu ifadeyle kitap kurtları şeyhine/cinine ya da haşeratı yok etmekle görevli meleğe kitabı koruması, zarar vermemeleri için yakarılmış. Şeyhlerine saygılarından olsa gerek bu kurtçuklar, eğer ki bir cin ise bunlar, bağlı oldukları zatımuhteremden korktuklarından, kitaplara yanaşmazmış. Böylece kitaplara zarar veremeyeceklerine inanılmış. Evet, tılsım burada saklıdır.

Yâ Kebikeç!

Neticede kitap kurtlarının efendisidir vesselam.

Yolcunun Gözleri Parlıyor, 21 Şubat 1991 Ankara

“şimdi şehir tozlarında ruhum seni özleyor”

Aşk kapı aralıyor insana. Necat Çavuş ile üçüncü kez ışıyor aşkın gözleri. İlki *Keşifler*, şiirin ustasına armağan, ikincisi *Ölümden Önceki Sözler*, belki de Türkçenin en güzel mensur şiirleri.

Bir sacayağı bunlar. Sacayağının bir ayağı Necat Çavuş, diğerleri ise Hüseyin Atlansoy ve İhsan Deniz'dir.

Bu şubat gecesinde içimi ısıtıyor bütün derinlik ve zenginliğiyle son günlerin en güzel şiir kitabı. Hüseyinlerdeyiz bu gece. Hüseyin Alacatlı “Bak İsmail, bizim de gözlerimiz parlıyor!” diye imzalayıp hediye ediyor bana, Necat Çavuş’un yeni şiir kitabı *Yolcunun Gözleri Parlıyor*’u... Kitap, has şiir perdelerinin serazat açılımı. Kitabın dayanılmaz ağırlıklı ve vazgeçilmez teması tabii ki AŞK! Ki aşk, şaire ‘yeni bir tarih yazdırır!’ Çünkü hep ‘aşk konuşuyor’ bütün zamanlarda. Ve ilhamla yükseltiyor şair, ruhunun nurdan heykelini! Sanat olarak şiirin varlığı bir daha gövdesini gösteriyor bu şiir kuraklığında.

Çavuş, işinin ehli olarak kelimelerin hakkını veriyor. Kelimelerini buluyor ya da kelimeler onu buluyor. Bir okur olarak kelimelerin büyüğü, soylu ve seçkin serüvenini büyük bir hazla yeniden yaşıyorum ben de. İncecikten, naif ve özgün bir şiir çeşmesi akıyor. İnsan aşkı, ölümü, kaderi, zamanı... ile bu dizelerde, bu kitabın sayfalarında. Şairin ruhu şehre iniyor, tabiata gidiyor özlemlerle. Tabiatın sesi ‘ışıklı gülüş.’ Tabiatın taze havası, hayatın gerçeğine sahip kılıyor onu. Aşk makamına ulaşıyor şair, oradan konuşuyor. İnsanı tutuşturan heyecanı, diriliği, derinliği hem şehirde hem tabiatla yaşıyor böylece. Işıklı ellerle dönüyor, dönüşü ölümsüzlüğü muştuluyor bize.

Şiir diliyle şair, aslında benim de küllenen yüreğime bir ateş bahşediyor. Ve Türkçenin en güzel şiirleri arasında yer alıyor; “Yolcunun Gözleri Parlıyor”, “Sanayi-i Nefise Mektebi”, “Anıt Öpüşler”, “Buket”... Bütün bu şiirler çoşan bir aşk ırmağını yudum yudum bize içiriyor.

Söz şairin:

“*Ve hiç üşümeyeceksin ruhum
Yeni ateşler süreceğim ocağına*”

Beyoğlu’nda Bir Han, 11 Haziran 2014, İstanbul

Aziz dost, şair Cengizhan Orakçı’yla Hüseyinağa Camisi’nin önünde buluştuk. Kitap kurtlarının ilk adresi olan sahafları gezeceğiz. Şu sokakta mı bu sokakta mı diye bir iki tereddütten sonra sahafların olduğu iş hanını, yani Aslıhan Pasajı’nı bulduk.

Pasajın girişindeki ilk sahafa girdik. Sıra sıra kitaplar, eski tarihli dergiler ve gazeteler, çizgi romanlar, plaklar, film afişleri, haritalar, bir aile albümünden sahafa düşmüş meçhul kişilere ait sararmış fotoğraflar ve geçmişe dair aklınıza gelebilecek daha pek çok şey! Bu göz gezintisi, insanı başka dünyalara sürüklüyor. Hiç merak ettiniz mi bütün bunlar sahaflara nasıl geliyor? Genellikle evin yaşlıları ölünce evdeki eskileri elden çıkarmak isteyenlerle hurdacılar ellerine düşenleri getiriyormuş. Ne hazin!

Birkaç kitap alarak ayrıldık sahaflar pasajından. Kadıköy’dekilere göre buradaki sahaflar daha iyi kanaatine vardık. Biraz yürüdük. Sonra YKY’ye girip yeni kitaplara şöyle bir göz atıp çıktık.

“*Nereden döneceğim yine bugün,
Almadığım kitaplara bakarak?*”

“Bu gürültü nereden geliyor yahu?” dedim. Meğer Galatasaray Lisesinin mezuniyet töreni varmış.

Caddede yürümeye devam ediyoruz. Bak sen şu işe, Beyoğlu Anadolu Lisesi cadde üzerinde ve resmen beş-altı katlı bir apartman.

Tünel istikametinde İstiklal Caddesi’nde gezintimize devam ederken, “Başını sağa çevir şair!” dedi Cengizhan. Karşımda kale gibi cephesiyle Narmanlı Han duruyor. Evet, namıdiğer Narmanlı Yurdu. Yıpranmış, bakımsız ve metruk... Kapısının açık olup olmadığını merak edip yokladık. Açıkmiş. İçeri girdik. Kediler karşıladı bizi. Ne çok kedi var. Birkaç ağaç, sarmaşıklar ve morsalkımlar... Avlusunda biri kadın iki yaşlı kişi oturuyor. Selam verdik. Gezip gezemeyeceğimizi sorduk. İzin verdiler ama “bütün odalar kilitli” dedi yaşlı adam. Kısa tanış-

ma. Sivaslıymış. Ayaküstü muhabbet ettik. Birçok yazar, sanatçı burada yaşamış, çalışmalarını sürdürmüş. “Ben çok sanatçı tanıdım burada” dedi. “Kimleri” diye sorduğumda: “Bedri Rahmi, Aliye Berger, Ferit Edgü...”

“Aliye Berger, senin resmini yapayım demiş ama nerden bilsinmiş ki bu resmin yıllar sonra büyük paralar edeceğini.”

Demek Aliye Berger ve Bedri Rahmi resimlerini bu avluda ya da bu avluya bakan odaların birinde yapmış. Demek bu eski merdivenlerden inip çıkmış Ahmet Hamdi, *Huzur* romanını yazarken. Şu pencerelerin hangisinden avluya bakmış? Huzuru mu, huzursuzluğu mu yaşamış?

Bir ara yazar ve şair Ferit Edgü de burada kalmış.

Bedri Rahmi ve arkadaşları tarafından kurulan D Grubu, ilk sergisini Narmanlı Yurdu’nun altındaki Mimoza şapkacısında açmış.

Kediler ayaklarımın dibinde gezinmeye başlayınca huylandım. Belki bundandır bacaklarım kaşınmaya başladı.

Burada kalanların hafızası mı şimdi şu aşınmış mermer basamaklar, içlerinde kurtların çalıştığı doğramalar, kat kat sıva altındaki tuğla duvarlar; bu kirli, bu siyahlaşmış duvarlara mı gömmüşler yaşadıklarını, yazmadıklarını, yazamadıkları anılarını?

Konuşa konuşa İstiklal Caddesi’nin sonuna geldik. Aşağıya doğru iniyoruz. Tünel’e doğru... Daralan bir caddedeysen:

“Burayı gezmişsindir?” dedi. “Nereyi?” dedim. “İşte burayı!” dedi. “Aman yarabbi, Galata Mevlevihanesi... Galip Dede’nin postnişini olduğu Galata Mevlevihanesi... Demek Padişah III. Selim’in sık sık uğradığı, başını dizlerine koyduğu, “Pamuk Şeyh”im diye hitap ettiği ve şiirler dinlediği yer burası! Beyhan Sultan’ın hâllediği canım efendisi demek burada toprağa sırlanmış. Yok be azizim, nasibimiz bu zamanaymış. Vay beni nasipsiz!” dedim. “İyi gezelim, başka bir vecd hâli yaşarız, akşama ne şiirler yazarsın” dedi.

Ama gel gör ki nasip değilmiş. Kapalıymış. Gezemedik. Üzüldüm. Artık başka bir zamana...

Son zamanlarda yayımlanan Şeyh Galib ve Beyhan Sultan’la ilgili romanlar geldi aklıma. Bunlar, tam bir tema tüketici, değer sömürüsü yapan romanlar... Konuştuk, kısa eleştiriler yaptık.

“Sağa dön, başını kaldır şair!” dedi Cengizhan, baktım: Galata Kulesi. Biraz şaşkınlıkla kuleye doğru yürüdük. Dibine yayılmışlar kafa çekenler. Merdiven-

lerden aşağıya indik. Muhtarlıkların olduğu yere. Çayımızı yudumladık. Şiirden, edebiyattan, projelerimizden, tarihten konuştuk.

Yürüye yürüye... Yolun sonu Tünel!

Yılki Atı Günlüğü, 13 Nisan 1987 Ankara

Yozgatlı olup da Abbas Sayar'ı okumamak mümkün mü?

Yılki Atı, Çelo, Can Şenliği, Dik Bayır, Yorganımı Sıkı Sar...

Yozgat'ta Saat Kulesi'nden aşağıya bakan köşedeki kitapçının vitrinini süslerdi bu kitaplar, bir de Ülkü Kitabevinin... *Yorganımı Sıkı Sar* kitabının kapağındaki sırtına yorganını sarmış bozkırın içinden yürüyüp giden adam figürü gözlemin önünden hiç gitmez.

Yılki Atı'ni okumamak olur mu hiç? Kapağında tek başına bir tay. Bozkırın ulu ve uluyan ortasına bırakılmış öylece. Sonradan öğrendim ki Abbas Sayar'ın bu romanı alegorik bir anlatıma sahip. Aynen Cengiz Aytmatov'un *Kopar Zincirlerini Gülsarı* gibi. Birkaç kez okudum *Yılki Atı*'ni. Her okuyuşumda, insan kendini yılki yerine koyamadan edemiyor. Onunla bütün bozkırları dolaşır gibiyim.

Bu Ankara yok mu? Bu Ankara, Yozgatlıları keşfetmemi sağlıyor.

Yozgat'ta okul zamanı birçok kere karşılaştığım Abbas Sayar'ın büyük bir romancı, Gülten Akın'ın büyük bir şair olduğu da ancak burada öğrendim.

Neyse ben en iyisi *Yılki Atı*'na döneyim. Romanda, genç ve güçlüyken sahibine çok yararı dokunmuş olan Dolu Kısırak'ın, yıllar geçip yaşlanmasının ardından sahibi tarafından tabiata terk edilişi, yılıya bırakılışı ve tabiatın vahşiliğinde hayatta kalma mücadelesi anlatılıyor. Çünkü bir kere hesaptan düşülmüş, defterden silinmiştir Dolu Kısırak. Kışın yazıda yabanda başının çaresine bakacak, vahşi tabiatla savaştık, yaşayacağı günler olur da bahara yılıktan sağ dönerse, o zaman ona kapı yine açılacaktır. Denilebilir ki, Abbas Sayar, Dolu Kısırak'ı halk için, onun ruhuna uygun, yine halk dilinin zengin kelime ve deyimleriyle işleyerek, şiirsel bir anlatımla ölümsüzleştirmiştir.

Ankara'da Yozgat havasından konuşmak, böyle bir şeymiş ey azizan!

Gülten Akın ne demiş:

"Ankara'ya ikinci kapıdan girildi / Sırmalı kuşaklar, yağlıklar / Sedefkakmalı tüfekler / Karaoğlанда satıldılar / Ardında / Toplanıp asker dizileri / Taşhan'da / Vererek ilk savaşlarını açlıkla bitile / Yiyerek çarıklarının altını ve süpürge tohumunu / Dimdik ayakta durdular." (Seyran Destanı / Yozgat'tan Gelirik)